NTA nõukogu ja veeseaduse põllumajandusosa muutmise töögrupi koosoleku lühikokkuvõte
Albu vald 16.12.2010.a

Koosoleku päevakord:

10.00 saabumine
10.30 koosoleku avamine- Keskkonnaministeerium
10.40 ülevaade 2010 tegevustest- Keskkonnaministeerium, Põllumajandusministeerium

- veeseaduse muutmise seaduse põllumajandusosa muutmise menetlus
- NTA tegevuskava raames toimunud tegevused
- ülevaade EK missioonist Eestisse

12.15-12.30 kohvipaus

12.30 EK suundumused ühtse põllumajanduspoliitika muutmisel keskkonnakaitse valdkonnas
Keskkonnaministeerium,
Põllumajandusministeerium
13.15 Hea veeseisundi saavutamiseks ühtse põllumajanduspoliitika rakendamise seadusest tulenevate meetmete ja toetuste rakendamise analüüs OÜ ELLE

13.45 Ettepanekud edasisteks tegevusteks põllumajanduse ja veekaitse valdkonnas (probleemid, vajadused, võimalikud lahendused)
Põllumeeste Keskliit, Talupidajate Keskliit, omavalitsused,
Põllumajandusministeerium, Keskkonnaministeerium

14.30 Kokkuvõtted, koosoleku otsused

Tiiu Raia (T.R.) andis ülevaate koosoleku kokku kutsumise vajadusest:
Veeseaduse muutmise seaduse ja NTA tegevuskava ettevalmistamiseks on keskkonnaministri 9. veebruari 2009 käskkirjaga nr 206 moodustatud töögrupp, mille tegevus peaks olema lõppenud, kuid kuna seaduse muudatuse menetlus pole lõpetatud, siis töögrupp peaks edasi tegutsema. Teisalt on Vabariigi Valitsuse 29. detsembri 2009 korraldusega nr 589 kinnitatud NTA tegevuskava kohaselt ette nähtud uue NTA nõukogu moodustamine.
Võrreldes töögrupi ja nõukogu poolt lahendamist vajavaid probleeme ja nendega seotud inimesi, on Keskkonnaministeeriumil ettepanek moodustada edaspidiseks tööks alaliselt tegutsev töögrupp, mis tegeleks põllumajanduse ja veekaitse probleemidega, sh õigusaktide kaasajastamine/täiendamine, NTA tegevuskava rakendamine ja uue kava koostamine, aruandlus, järelevalve jm asjasse puutuvad probleemid. Töögrupi moodustamise käskkiri on koostamisel ning teretulnud on kõik sellekohased ettepanekud.
Perioodi 2008-2011 kohta tuleb esitada NTA aruanne 1.07.2012.

Hendrik Põldoja (H.P.) selgitas veeseaduse 2010 kiirete muudatuste vajadust, mis oli tingitud näiteks VRD mittekorrektsest veeseadusesse viimisest, samuti

keskkonnakvaliteedi standardite ja üleujutusriskide maandamise ning põhjavee temaatika mitte õigeaegsest siseriiklikku seadusandlusesse viimisest. Need muudatused vajasid seaduse muudatuse kiirmenetlust, mida ei saanud rakendada põllumajandusosa suhtes.

T.R. andis lühiülevaate EK missioonist Eestisse. Külastatavad objektid olid: Jäneda seirejaam Jänijõel, Mägise suurfarm Aravetel, OÜ Avispeamees taimekasvatuse ettevõte (J Läänemets), Voore farm ja Piisoni farm.
Objektide ülevaatus sai positiivse hinnangu, keskkonnanõuded olid farmides täidetud. Erilist huvi tunti biogaasi tootmise (Aravetel) kohta, samuti uuriti kõikidel külastatud põllumajandusobjektidel põlluraamatu täitmist.
Teisel päeval toimus töökoosolek Keskkonnaministeeriumis. Keskkonnapeadirektoraadi seisukohad, arvamused ettepanekud,Eesti vastavate õigusaktide ja seire kohta on lootus saada jaanuaris.

T.R. andis ülevaate tegevustest NTA-l 2010.aastal.
Nitraadidirektiivi kohaselt hinnatakse NTA tegevuskava rakendamist veeseire tulemuste põhjal. Objektiivsema tulemuse saamiseks on läbi vaadatud ja vajadusel ka korrigeeritud seirekava. NTA tegevuskavas planeeritud nõuded tulenevad õigusaktidest. 2010. aasta olulisemad tegevused:

1. Ametkondadevahelise koostöö parandamine: 2009 veefoorum, 2010 ühine veeseminar Jänedal, kus muuhulgas tõstatusid mitmed probleemid, näit: tehakse mitmeid rakendusuuringuid, aga need kahjuks "kaovad" ära, st et materjal ei jõua võimalike kasutajateni või ei osata otsida, õigusaktidega kehtestatud nõuded ei ole põhjendatud - N-emissioonid loomakasvatusest on reaalselt väiksemad kui on teoreetiline arvestus, probleemid CC valimite moodustamisel, kontrolliasutustel oleks vajalik tutvuda teiste riikide kogemustega jne. Seminari ettekanded on leitavad: http://www.envir.ee/1148415
2. Tootmise säästlik planeerimine, sh sõnniku ja väetiste mõistlik kasutamine: suurtootmise mõju käsitlev uuring, NTA (alates 10 lü) farmide ülevaatus, sügisese sõnnikulaotamise mõju uuring.
3. Tervisele ohutu joogivesi: hajaasustuses puurkaevude rajamine SA KIK toetusel, taotlemisel.
4. Asjatundlikkuse tagamine: täiendõpe, koolitused
5. Järelevalve, seire.

NTA piiride analüüs: EK missiooni käigus tõstatati veelkordselt probleem kas NTA haarab kogu piirkonna, kus pinna- või põhjavesi ohustatud põllumajandustootmisest. NTA piiride töö on tellitud, teeb Tallinna Tehnikaülikool, valmib 2011.a juunis. EL liikmesriikides on NTA territoriaalselt riigi pindalast väga erinev: näiteks Portugalis 1,2 %, Poolas 2,5 %, Eestis 7,7%, 10 riigil, näit Austria, Soome, Leedu, aga 100 %. Viimasel juhul on positiivne see, et põllumajandustootjatele on üle riigi ühtsed nõuded.

Uuringutega saab tutvuda KKM kodulehel: http://www.envir.ee/89749

Enn Liive (E.L.) ülevaade ohtlike ainete esinemisest vees (uuring). Nn ajaloolised ohtlikud ained pole probleemiks, küll aga moodsad ained (näiteks glüfosaat) ja nende jääkide esinemine vees. Cd ei pärine põllumajandusest.

Katrin Rannik (K.R.) piirangute kompenseerimine NTA alal ei ole päevakorral. Taimekaitsetööd peavad olema kajastatud põlluraamatus. 2010.a on toimunud taimekaitsevahendite tootjate, turustajate, kasutajate koolitused, samuti koolitajate taseme tõstmine. Eesmärgiks tuleks seada koostöö parandamine konsulentidega (kaasates KA, komplekslubade temaatika).
2011.a. plaanis umbrohtude tõrje uuring, samuti põllumajandusest mitte pärinevate kompostide uuring. Põllumajandusalased uuringud saab aadressilt www.pikk.ee.

Põldude lupjamise teemaga seotud probleemid tõstatas T. Sova, kes rõhutas vajadust lupjamise problemaatikaga ka edaspidi tegeleda. NTA-l on 15% maadest happelised, üle Eesti rohkem. Happesus soodustab N ja P suuremat leostumist. Kunda klinkritolmu ei saa kasutada, sest sisaldab liialt pliid. Kui me ei lupja põldusid, kurname põllu ära. Miks ei võiks olla lupjamistoetused?

Kaupo Heinmaa (K.H.) MAK uue perioodi meetmete rakendamise ettevalmistamine on alanud. Põllumajandusmeetmete integreerimine veemajanduskavadesse pole piisav. http://www.envir.ee/89749

K.R. ühtse põllumajanduspoliitika kohta info: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/consultation/_index_en.htm
Suure tõenäosusega võib edaspidi kogu Eesti hakata saama ebasoodsate alade toetust, praegu kehtib ca 50% omavalitsuste territooriumil.

Peep Vassiljev (P.V.): täna on vajadus Pandivere Riikliku veekaitseala järgi suurem kui kunagi varem. Surve põlevkivi kaevandamisele piirkonnas on suur. Maardlad katavad praktiliselt kogu Virumaa ja seal kus on kinnitatud riiklikud maavarade varud, elamuehitust ei saa arendada. On olemas küll vajalik tooraine, samuti ümber töötlemine, aga inimestel pole kusagil elada. Jõed on halvas seisundis (Toolse näiteks).
Estonian Cell toodab 60-70 T/ööpäevas jääkmuda, millega ei osata midagi peale hakata. Veetakse Viru-Nigula põldudele ilma igasuguse kontrollita.
Radoon põhjarannikul: miks meedia tekitab paanikat, miks ei selgitata inimestele?
Põllumajandusprobleemid: piirkonna farmid on tegusad, suurtootmisega polegi probleeme. Põhi mure on keskmiste ja väiketootjatega: suutlikkus on väike, ei oska, ei saa või ei taha projekte kirjutada, pole omaosaluseks rahalisi vahendeid. Tulevik on suurtootmise päralt.

Ülo Niisuke (Ü.N.) IPPC veiste puhul on puhas bürokraatia. Seda luba poleks küll vaja, põllumees täidab niikuinii kõik nõuded. Luba võiks olla näiteks alates 1000 veisest.

Hannes Alusalu (H.A.): miks on halb, kui me sügisel künni alla laotame sõnniku; samas on ka teadlastel seisukoht, et kevadel laotamine pole alati arukas.
Seadusandlus ei tohiks sisaldada nõudeid, mida põllumees ei suuda reaalselt täita.

Märkmeid tegid:

Milvi Aun
Tiiu Raia